

Les pel·lícules de por

Si el cinema obre les portes dels somnis, les pel·lícules de por les obren als pitjors malsons. Les ombres, els xiulets del vent, les portes que grinyolen i els crits de les víctimes ens han espantat durant molts anys. Les pel·lícules modernes, a més, hi han afegit els efectes especials més espectaculars, però les pel·lícules més terrorífiques encara són les que ens deixen imaginar les coses inexplicables.

Història

Orígens. El pioner del terror a la pantalla va ser Étienne Robertson, que amb el seu *Fantasmagoria* (1798) va aterrir el públic de París durant la Revolució Francesa. Un altre antecedent importantíssim del terror va ser el Grand Guinyol.

Anys 20. A l'era del cinema mut destaquem *El*

golem o *Nosferatu*. Però la gran estrella d'aquest període va ser l'actor Lon Chaney que va interpretar amb molta destresa éssers monstruosos a *El jorobado de Nuestra Señora*, *El fantasma de la òpera* o *Garras humanas*.

Anys 30 A Europa Fritz Lang va dirigir *El vampiro de Düsseldorf*, mentre que a Amèrica Browning

dirigia a Bela Lugosi a *Dràcula* que va tenir un èxit similar al de James Whale amb *El doctor Frankenstein* interpretat per Boris Karloff. Altres títol de la Universal van ser *La momia*, *El hombre invisible* i *El lobo humano*.

Tret d'aquestes produccions

només va destacar el fantàstic treball de Tob Browning a *La parada de los monstruos*.

Anys 40: El productor Val Lewton va fer una sèrie de pel·lícules de terror caracteritzades per una ambientació onírica i misteriosa.

Anys 50: Aquest gènere va passar una crisi que va ser aprofitada per la companyia britànica Hammer films que va comprar els drets a la Universal per recuperar a vells mites del terror: *La maldicció de Frankenstein*, dirigida por Terence Fisher al 1957, amb Christopher Lee i *Dràcula* amb l'actor Peter Cushing.

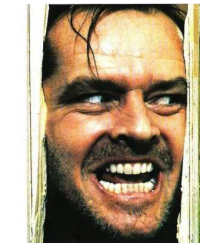
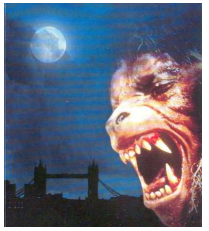
Anys 60: Als Estats Units van destacar algunes produccions de Roger Corman inspirades en obres d'Edgar Allan Poe (*El hundimiento de la casa Usher*, *El péndulo de la muerte*, etc.). Mario Bava va dirigir *La máscara del demonio* i *Las tres caras del miedo*. Però els films més destacats de la dècada són *Psicosis* i *La noche de los muertos vivientes*. Altres cineastes van preferir el terror psicològic com Jack Clayton a *Suspense* i Robert Aldrich amb la pel·lícula *Canción de cuna para un cadáver*.

Roman Polanski va submergir a Mia Farrow en un malson a *La semilla del diablo*, despertant l'interès pels temes satànics continuats per William Friedkin amb la pel·lícula de terror més taquillera de tots els temps, *El Exorcista*. Altres mostres són: *La profecía*, *La noche de Walpurgis*, *El jorobado de la morgue*, *El ataque de los muertos sin ojos*, *La casa de las muertas vivientes* o *¿Quién puede matar a un niño?*.

Anys 70: Tobe Hooper va rodar la pel·lícula *La matanza de Texas* basada en un fet real descobrint una nova figura del gènere, la del psicòpata assassí. El van seguir John Carpenter amb *La noche de Halloween* i Sean S. Cunningham a *Viernes 13*. El 1976 Brian De Palma va sorprendre amb la història de *Carrie*.

Anys 80: El cine de terror es va beneficiar dels avenços en el tema dels efectes especials. D'aquests avantatges neixen les pel·lícules: *Un hombre lobo americano en Londres*, *Poltergeist*,

Pesadilla en Elm Street, *El resplandor*. Uns anys més tard es van produir dues cintes. Una ben esgarrifosa, *El proyecto de la bruja de Blair*, i les fantasmagòriques *El sexto sentido* i *Los otros*.

Temes

La metamorfosi cap a lo monstruós, lo animal i lo híbrid (*La mujer pantera*, 1942) ; l'animació del que és inanimat, tant si és un zombie, una màquina o un ninot (*La noche de los muertos vivientes*, 1968); els fenòmens extra-naturals (*Poltergeist*, 1982); el vampirisme (*Dràcula*, 1931); la doble personalitat (*Psicosis*, 1960); la bojeria (*El resplandor*, 1980), etc. Tots tenen en comú la seva situació al marge dels límits i de les normes de l'ordre, proporció i lògica de la realitat natural.

Escenaris

Solen ser interiors misteriosos, claustrofòbics i sobredimensionats o exteriors aparentment tranquils on s'amaga l'amenaça destructora (*Tiburón*, 1975). Alguns fenòmens de la natura (tempestes, boira i vent) reforcen la hostilitat de l'ambient i la fragilitat de la víctima atrapada amb la qual s'identifica l'espectador.

Estètica

El terror ha desenvolupat l'estètica de lo lleig, basada en la distorsió i en la enfatització de lo anormal. Per aconseguir-ho utilitza el recurs del maquillatge. La seva iconografia està formada per figures monstruoses, tot i que lo mal·lèfic es pot amagar sota una aparença normal (*Carrie*, 1976)

“It's alive, It's alive!”

Exclamació del doctor Victor Frankenstein al contemplar com la seva criatura desperta a la vida (Doctor Frankenstein, 1932)

A la biblioteca tenim:

Abre los ojos
Alien
Los chicos del maíz
Drácula de Bram Stoker
En compañía de lobos
El exorcista
El gabinete del doctor Caligari
Un hombre lobo americano en Londres
El hombre y el monstruo
El hundimiento de la casa Usher
Jekyll & Hyde
El laberinto del fauno
M el vampiro de Düsseldorf
La matanza de Texas
Mujer y el monstruo
La noche de los muertos vivientes
El orfanato
Poltergeist
La profecía
Psicosis
El resplandor
La semilla del diablo
Tiburón
El último escalón
Dr. Jekyll and Mr. Hyde
Frankenstein de Mary Shelley
Svengali
La noche del demonio
... i altres

PELIS DEL MES

NOVEMBRE

TERROR

